

การบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการ Educational Administration : Concept Theory and Management

สิน งามประโคน Sin Ngampakon^๑

พีรวัฒน์ ชัยสุข Peravat Chaisuk^๒

พระครูภัทรธรรมคุณ Phrakhruphattharadhammakun^๓

พระมหาสมบัติ ธนปญโญ Phramaha Sombat Dhanapa^๔

เกษม แสงนนท์ Kasem Sangnont^๕

Received: October 18, 2019

Revised: November 20, 2019

Accepted: December 21, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา ๒) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา ๓) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มเชิงทฤษฎีและรูปแบบการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติการศึกษา รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อรรถกถา และการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ตำราทางพระพุทธศาสนา และหนังสือการบริหารการศึกษา โดยมุ่งศึกษาทฤษฎีการบริหารการศึกษาในพระพุทธศาสนา โดยผ่านการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๐ รูป/คน และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่กำหนด

ผลการวิจัยพบว่า

๑. แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา เกี่ยวกับงานวิชาการ จัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และประเมินผลด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารงานบุคคลเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรมีประสิทธิภาพด้วยการกำหนดภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร โดยมุ่งพัฒนาบุคลากร ให้มีคุณธรรม เพิ่มความรู้ความสามารถ งบประมาณเป็นส่วนส่งเสริมการบริหารองค์กรให้บริหารบรรลุวัตถุประสงค์ และด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีส่วนสนับสนุนการบริหารและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญที่ให้การดำเนินงานตามนโยบายและแผนงาน

^๑ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย sin.ngam2501@hotmail.co.th

^๒ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๓ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๔ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

^๕ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา โดยยึดตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ๔ ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ด้วยความมั่นคง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ๒๐ และสถานการณ์ปัจจุบัน Thailand 4.0 โดยพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพคน สร้างโอกาส ความเสมอภาค และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เสริมสร้างคุณภาพชีวิตประชาชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบและการบริหารจัดการศึกษา

๓. วิเคราะห์แนวโน้มเชิงทฤษฎีและรูปแบบการบริหารการศึกษาทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป สู่การปฏิบัติเพื่อ เสริมสร้างความมั่นคง ความปรองดองและสมานฉันท์ให้สอดคล้องกับการบริหารยุคใหม่ในอนาคต ด้วยนวัตกรรม Social Network โดยใช้การบริหารจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลบูรณาการด้วยหลักพุทธ ธรรมทางพุทธศาสนาเป็นผู้บริหารแบบมีอาชีพในสถานการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษา, แนวคิด, ทฤษฎี, การบริหารจัดการ

Abstract

The objective of this research is 1) to study the theoretical management of educational management 2) to study the educational management model 3) to analyze the theoretical trends and educational management models for research Qualitative research by studying the background information of the English Tripitaka of Mahachulalongkornrajavidyalaya University Secondary data, religious texts and educational administration books by studying the theory of educational administration in Buddhism through counseling) according to the specified issues.

Research found that as follow:

1. The concept of educational administration theory About academic work Organize work on teaching and learning And evaluate with information technology system Personnel management is an important part that helps drive the organization to be effective as well. The mission, duties and responsibilities of personnel are defined. By focusing on developing personnel to have morality, increase knowledge and ability The budget is part of the organization's management to achieve the objectives. And the environment in educational institutions contributed to the administration and operation of educational institutions to be effective In addition, participation in educational management is the key to the implementation of policies and plans.

2. Educational management model Based on the conceptual framework of the Ministry of Education 4 areas, namely academic administration Budget management Personnel management General administration With stability In

accordance with Strategy 20 and current situation Thailand 4.0 by developing and enhancing the capacity of people, creating opportunities, equality and reducing inequality in education Enhance the quality of life for people that are environmentally friendly. System development and educational management

3. Analyze theoretical trends and educational management models in 4 areas, namely academic administration Budget management Personnel management General administration To practice to strengthen Harmony and reconciliation to be in line with the new age management in the future with the innovation of Social Network by using the management of education in the digital age, integrating with Buddhism principles, being a professional executive in the current situation.

Keywords : educational administration, concept, theory, management

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาเป็นแนวทางที่มีความสำคัญยิ่งต่อการปรับเปลี่ยนการศึกษาให้เป็นการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ เครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของไทยคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ นับเป็นครั้งแรกที่นโยบายการศึกษาของชาติมีสถานะภาพเป็นพระราชบัญญัติ เป็นการปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญทั้งแนวคิดโครงสร้าง และกระบวนการ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยและคุณภาพของคนไทยโดยรวมให้สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒: ๑)

การบริหารการศึกษามีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สถาบัน และประเทศชาติ การบริหารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นดั่งบ่งชี้ถึงคุณภาพของสถานศึกษา ในด้านการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นทักษะแนวทางในการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการบริหาร (Administration) สอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) (๒๕๕๓: ๑๒) ได้กล่าวว่า การบริหาร คือ การดำเนินกิจการให้สำเร็จด้วยความร่วมมือกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็กรกิจการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ กิจการบ้านเมือง หรือกิจการในครอบครัวก็อยู่ภายใต้หลักการเดียวกัน ฉะนั้นการบริหารจึงเกี่ยวข้องกับทุกกิจการโดยการดำเนินกิจการร่วมกับผู้อื่นมีองค์ประกอบทั้งภายนอกและภายใน และสอดคล้องกับที่วีโรจน์ สารรัตน์ (๒๕๕๖: ๒-๓) ได้กล่าวว่า การบริหาร ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Administration ซึ่งหมายถึง การเป็นผู้บริหารงานขององค์การแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งซึ่ง Massie & Douglas ได้กล่าวถึงการบริหารเป็นได้ทั้ง ศิลป์ ศาสตร์ และวิชาชีพ ซึ่งมีดังนี้

๑. กรณีที่เป็นศิลป์ (Art) หมายถึง ทักษะและความรู้ที่แต่ละคนได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้บรรลุจุดหมายจุดใดจุดหมายหนึ่ง โดยทักษะและความรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น อาจเกิดจากการฝึกฝนหรือการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่มีความชำนาญหรือได้รับการพัฒนาทักษะทางการบริหารมาเป็นอย่างดีแล้ว เหมือนนักดนตรีหรือนักจิตรกรที่ได้ฝึกฝนหรือเรียนรู้จากนักดนตรีหรือจิตรกรที่มีความชำนาญหรือมีทักษะสูง

๒. กรณีที่เป็นศาสตร์ (Science) หมายถึง องค์ความรู้ที่เกิดจากการสืบค้นหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล การตั้งสมมติฐาน และการทดสอบสมมติฐาน เป็นต้น ดังเช่นในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ก่อให้เกิดทฤษฎีทางการบริหารขึ้นมามากมายหลายทฤษฎี ซึ่งผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้ผสมผสานกับความเป็น “ศิลป์” ที่มีการพัฒนาขึ้นในแต่ละบุคคล กล่าวอย่างง่ายก็คือ ศิลป์เป็นเรื่องของการกระทำ การฝึกฝนเพื่อความชำนาญ ส่วนศาสตร์เป็นเรื่องของความรู้และรู้ว่าจะทำอะไรและทำอย่างไร

๓. กรณีเป็นวิชาชีพ (Profession) นั้นเกิดขึ้นจากทั้งความเป็นศิลป์และความเป็นศาสตร์ โดยมีเกณฑ์ที่แสดงถึงความเป็นวิชาชีพจากการมีองค์ความรู้ในวิชาชีพนั้นๆอย่างเป็นระบบโดยบุคคลในวิชาชีพนั้นๆ จะต้องได้รับการพัฒนาในเชิงสติปัญญาอยู่เสมอต้องการความมีทัศนคติเพื่อการเปลี่ยนแปลง มีการสืบค้นหาความคิดใหม่ (new ideas) อยู่เสมอเน้นการให้บริการต่อผู้อื่นจะต้องการหลักการเชิงจริยธรรมว่า เงินไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะใช้วัดผลสำเร็จในวิชาชีพที่สำคัญ และมีมาตรฐานทาง

วิชาชีพที่กำหนดขึ้นโดยสมาคมทางวิชาชีพนั้นได้รับการยอมรับมีการฝึกฝนอบรมและการปลูกฝังทัศนคติค่านิยมต่อวิชาชีพนั้นๆ

การบริหารในองค์กรจำเป็นอย่างมากที่จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ในเรื่องของการบริหารทั้งแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนถึงหลักธรรมที่ส่งเสริมการบริหารให้มีประสิทธิภาพหากผู้บริหารไม่มีความรู้ในเรื่องแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมในการบริหาร องค์กร โรงเรียน สถาบันประเทศชาติย่อมจะไม่ประสบผลสำเร็จ ไม่เกิดสัมฤทธิ์ผลในการบริหารที่ดี ในทางพุทธศาสนามีหลักพุทธธรรมที่สามารถประยุกต์เข้ากับหลักการบริหารหนึ่งในหลักธรรมนั้น ก็คือ สังคหวัตถุ ๔ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถึง สังคหวัตถุ ๔ ไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) ๔ ประการนี้ สังคหวัตถุ ๔ ประการ อะไรบ้าง คือ ๑) ทาน (การให้) ๒) เพียรวิหะ (วาจาเป็นที่รัก) ๓) อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ๔) สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ) ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล ทาน เพียรวิหะ อตถจริยาในโลกนี้ และสมานัตตตาในธรรมนั้นๆ ตามสมควร สังคหวัตถุธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิ่มสลักที่ยึดคฤมรซึ่งแล่นไปไว้ได้ฉะนั้น ถ้าไม่พึงมีธรรมเหล่านี้ มารดาหรือบิดา ก็ไม่พึงได้การนบถือหรือการบูชาเพราะบุตรเป็นเหตุแต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหวัตถุเหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความเป็นใหญ่และเป็นผู้นำสรสรรเจริญ (อง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๔/๕๑)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการจึงมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารองค์กรเป็นอย่างมากในการนำแนวคิด ทฤษฎี และรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพประกอบด้วยหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จและเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา
๒. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา
๓. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มเชิงทฤษฎีและรูปแบบการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Study) ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการศึกษา หนังสือ รายงานการวิจัย และหลักธรรมทางพุทธศาสนา ดังนี้ ๑) ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหนังสือ รายงานการประชุม หลักธรรมทางพุทธศาสนา และเอกสารอื่นๆ โดยอาศัยหลักแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ๒) ศึกษาค้นคว้าหลักพระไตรปิฎกที่เกี่ยวข้องและหนังสือพระพุทธศาสนาเพื่อบูรณาการกับการบริหารการศึกษา ๓) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและหลักพุทธธรรมเชิงบูรณาการ ๔) สรุปรูปแบบการบริหารการศึกษากับหลักพุทธธรรมเชิงบูรณาการ

๒. เครื่องมือการวิจัย ๑) แบบสัมภาษณ์ (Interviewing) การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) และการสัมภาษณ์ไม่เป็นทางการ (Informal Interview) จากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาและพุทธศาสนา จำนวน ๑๐ รูป/คน ๒) ประชุมกลุ่มย่อย สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนาพูดคุยกันประมาณ ๖-๘รูป/คน โดยกลุ่มบรรพชิต และฆราวาส ที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ดังนี้ ๑) ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการ ๒) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการ ๓) การศึกษาจากภาคสนาม (Field Studies) ผู้วิจัยใช้วิธี การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงถูกต้องมากที่สุด ๔) การจัดทำข้อมูล ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัย ใช้ขั้นตอนดังนี้ ๑) การจัดทำข้อมูล ใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม การบันทึกข้อมูลการสนทนา ใช้กล้องบันทึกภาพ ๒) นำข้อมูลที่บันทึกมาสรุปในแต่ละประเด็น และทำการจัดหมวดหมู่เพื่อหาคำตอบตามเนื้อหาของงานวิจัย ๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม แล้วจัดบันทึกลักษณะการบรรยาย (Descriptive) เพื่อที่จะนำข้อมูลวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ วิเคราะห์ผลการศึกษานี้จะใช้แบบการวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎี ซึ่งผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดของสุภางค์ จันทวานิช (๒๕๔๐: ๑๓๑-๑๔๔)

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) ซึ่งเป็นวิธีการสรุปข้อมูลตามปรากฏการณ์ที่สัมผัสได้ หรือมองเห็น เป็นต้น

๒) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ รูปแบบการบริหารงานวิชาการ รูปแบบการบริหารงานบุคคล รูปแบบการบริหารงบประมาณ และรูปแบบการบริหารงานทั่วไป

๓) วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารในพระไตรปิฎกและหนังสือเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการ ๑) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ด้านการบริหารและพระพุทธศาสนาสนทนากลุ่ม จำนวน ๖-๘ รูป/คน ๒) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมีประสบการณ์ด้านบริหาร จำนวน ๑๐ รูป/คน

สรุปผลการวิจัย

๑ แนวโน้มเชิงทฤษฎีการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติ

๑.๑ แนวโน้มเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการสู่การปฏิบัติ

๑) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีแนวโน้มการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการสู่การปฏิบัติ โดยการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก น้อมนำพระราชปณิธานและพระราชกระแสด้านการศึกษา พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวประวัติศาสตร์

และสถาบันพระมหากษัตริย์ พัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อความปรองดองและสมานฉันท์ เช่น กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ยกระดับวิชาภาษาอังกฤษรองรับ Thailand 4.0

๒) การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน มีแนวโน้มการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนไปสู่การปฏิบัติ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๓) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ มีแนวโน้มการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนสู่การปฏิบัติพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

๔) การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นให้มีการวัดและประเมินผลด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิรูป ICT เพื่อการศึกษา โดยการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต และระบบฐานข้อมูล High Speed Internet สอดคล้องกับงานวิจัยของชมเชย พงษ์เจริญ (๒๕๕๔) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย สรุปผลการศึกษาว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสาระของการพัฒนาแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย ในด้านที่มาของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐ และ ๓.๘๓) ส่วนเงื่อนไขและการนำรูปแบบไปใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๐) สำหรับความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย จากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ที่มาของรูปแบบและองค์ประกอบของ รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๗ และ ๓.๘๐) ส่วนเงื่อนไข และการนำรูปแบบไปใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๐)

๑.๒ แนวโน้มเชิงทฤษฎีการบริหารงานวิชาการสู่การปฏิบัติ

การบริหารงานบุคคลเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรมีประสิทธิภาพโดยการบริหารงานบุคคลผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร ได้แก่

๑) มีการกำหนดภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน คือ ผู้ปฏิบัติงานรับทราบหน้าที่ความรับผิดชอบและเป้าหมายผลงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่คาดหวังจากพวกเขา โดยสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน เป็นการผลิตและพัฒนาคนให้ตรงกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ดำเนินโครงการสำคัญ รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒) กระบวนการบริหารงานบุคคลมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับทราบโดยบุคลากรทุกคนขององค์การกระบวนการนี้ถือเป็นกติกาที่ทุกคนรับรู้รับทราบเช่นความชัดเจนเรื่องการประเมินผลกระบวนการทางวินัยกระบวนการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย เป็นต้น สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ด้านการปฏิรูปครู ได้ดำเนินการโครงการสำคัญในหลายเรื่อง มีแนวโน้มกระบวนการบริหารงานบุคคลมีความชัดเจน การพัฒนาศักยภาพครู โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

๓) มุ่งผลงานที่มีคุณภาพจากบุคลากรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและหน่วยงาน การปฏิบัติราชการนั้นต้องมุ่งเป้าหมายผลงานให้เกิดต่อสังคมเป็นหลักดังนั้นการบริหารงานบุคคลก็ต้องมุ่งให้ผู้ทำงานมีผลงานที่เป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าวความคุ้มค่าของค่าตอบแทนที่รัฐให้แก่ผู้ทำงานจึงวัดได้จากผลงานที่เป็นประโยชน์ตามเป้าหมายที่กำหนด มีแนวโน้มมุ่งผลงานที่มีคุณภาพจากบุคลากรสู่การปฏิบัติ โดยจัดหลักสูตรในการอบรมครูให้มีความเชื่อมโยงกับการได้รับวิทยฐานะและการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

๔) เน้นหลักคุณธรรม คือ มีความคงเส้นคงวาไม่มีอคติไม่เห็นแก่หน้าใครเน้นหลักการยึดถือผลงานเป็นหลักหลักการนี้ถือเอาความรู้ความสามารถการปฏิบัติตนและผลการทำงานเป็นเครื่องวัดความดีความชอบโดยไม่เอาความรู้สึกรู้สึกหรือความรู้สึกมักคั่นส่วนตนเป็นตัวกำหนด สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ด้านการปฏิรูปการบริหารจัดการ ได้มีการปรับระบบการบริหารจัดการในหลายเรื่อง ดังนี้ พัฒนาการจัดการศึกษาในรูปแบบ Partnership School โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบเครือข่าย ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา ด้านสื่อและองค์ความรู้

๑.๓ แนวโน้มเชิงทฤษฎีการบริหารงานงบประมาณสู่การปฏิบัติ

งบประมาณเป็นส่วนส่งเสริมการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการบริหารงานทุกด้านขององค์กร การบริหารงบประมาณเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องใส่ใจและดูแลไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดเพราะเป็นเรื่องของความอยู่รอดขององค์กร

๑) การจัดเตรียม การจัดเตรียมงบประมาณทั้ง ๒ ด้าน คือวงเงินงบประมาณรายรับและวงเงินงบประมาณรายจ่ายในขั้นตอนการจัดเตรียมงบประมาณ มีแนวโน้มการจัดเตรียมงบประมาณสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

๒) การอนุมัติ การพิจารณางบประมาณ ที่หน่วยงานเสนอขึ้นมาโดยผู้มีอำนาจในการอนุมัติงบประมาณ มีอำนาจที่จะวิเคราะห์ตัดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณได้แต่ต้องอยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่เสนอมา มีแนวโน้มการจัดเตรียมงบประมาณสู่การปฏิบัติ

๓) การบริหาร การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน งาน และโครงการ ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ เพื่อป้องกันการรั่วไหลโดยการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบตามระเบียบที่หน่วยงานกำหนด มีแนวโน้มการบริหารงบประมาณสู่การปฏิบัติ

๑.๔ แนวโน้มเชิงทฤษฎีการบริหารงานทั่วไปสู่การปฏิบัติ

๑) ด้านสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ โดยสร้างบรรยากาศที่ดีหรือบรรยากาศแบบเปิด เป็นบรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจมีการให้เกียรติแก่

กันและกัน ให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจมีความเกรงใจ มีความพึงพอใจในการทำงาน ไม่มีการขัดขวาง ทุกคนมีความรู้สึกความเป็นเจ้าของ มีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน ซึ่งจัดว่าบรรยากาศประเภนี้เป็นบรรยากาศที่พึงประสงค์ มีแนวโน้มบรรยากาศที่ดีหรือบรรยากาศแบบเปิดสู่การปฏิบัติ ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สิ่งชี้วัดถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการ

๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เห็นผลเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงเดือน พันธมนวิน (๒๕๔๒: ๙๙) ได้ศึกษาเรื่องการพบสมมติฐานสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจในภาวะผู้นำตามทฤษฎี Fieldle จากการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของไทยจะได้รับความพึงพอใจขึ้นอยู่กับความนิยมของคนส่วนใหญ่ แม้ผู้นำเหล่านั้นจะได้กระทำประโยชน์ประการใดให้แก่กลุ่มชนเหล่านั้นมากมาย สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจในประเทศไทย พบว่า ผู้นำที่ได้รับความนิยมชมชอบของคนส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ โดยคุณภาพที่ดีของผู้นำจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะสำคัญทั้งทางจิตวิทยาและพฤติกรรม แต่ตามทฤษฎีของ Fieldler จะสนับสนุนผู้นำไทยเฉพาะบุคลิกด้านจิตวิทยาดีประการเดียว

๒. รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ ๔ กลุ่ม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป โดยสอดคล้องกับรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน ได้มอบจุดเน้นเชิงนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และโครงการสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการโดยยึดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อสร้างความมั่นคง พัฒนากำลังคนและสร้างความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การผลิต พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สร้างโอกาส ความเสมอภาค และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาโดยยกระดับคุณภาพสถานศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และจัดระบบการคัดเลือกเข้าเรียนมหาวิทยาลัย (Admission) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตประชาชนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และพัฒนาระบบและการบริหารจัดการ พัฒนาระบบบริหารจัดการ เรื่องกฎหมายปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดตั้งกระทรวงอุดมศึกษา ที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน การขับเคลื่อนนโยบายระดับพื้นที่ ให้บริหารจัดการโรงเรียนแม่เหล็กและโรงเรียนขนาดเล็ก

๓. วิเคราะห์แนวโน้มเชิงทฤษฎีและรูปแบบการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติ

๓.๑ แนวโน้มการบริหารวิชาการสู่การปฏิบัติตามหลักพุทธบูรณาการ โดยการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก น้อมนำพระราชปณิธานและพระราชกระแสด้านการศึกษา พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวประวัติศาสตร์และสถาบันพระมหากษัตริย์ พัฒนา

กระบวนการเรียนการสอน เพื่อความปรองดองและสมานฉันท์ เช่น กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ยกระดับวิชาภาษาอังกฤษรองรับ Thailand ๔.๐ โดยนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการร่วมกับแนวทางปฏิบัติ คือ หลักปัญญา ๓ ได้แก่ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา ภาวนามยปัญญา มาบูรณาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ สุตมยปัญญา หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจอันเกิดจากการฟัง อ่าน สนทนา เรียนรู้ก่อให้เกิดปัญญา ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้รวมถึง ปัจจัยภายนอก อันได้แก่ คู่มือ ตำรา สถานที่ สิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ต่างๆ ฯลฯ เป็นต้น จินตามยปัญญา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทำให้เกิดปัญญาจากการคิดหาแนวทางนวัตกรรมหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือก่อให้เกิดกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นเหตุ เป็นผล และมีวิจารณ์ญาณภาวนามยปัญญา หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่ก่อให้เกิดปัญญาจากการปฏิบัติ การกระทำกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ และเกิดความรู้ความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

๓.๒ แนวโน้มการบริหารงานบุคคลสู่การปฏิบัติตามหลักพุทธบูรณาการ พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการสรรหาครู (การผลิต รูปแบบการสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การติดตามพร้อมการพัฒนา) เปิดโอกาสให้คนเก่งมาเป็นครู

การบริหารงานบุคคลในปัจจุบันในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารจะต้องวางนโยบาย แผนการพัฒนามูลฐานประจำปีและปฏิบัติตามแผนให้ชัดเจนและประยุกต์กับหลักอิทธิบาท ๔ หลักปฏิบัติที่เป็นบันไดแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติกิจทุกอย่าง ๑) ฉันทะ ความพอใจในการบริหาร ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ๒) วิริยะ ความเพียรไม่ทอดทิ้งในการประกอบกิจนั้นๆ ด้วยการลงมือปฏิบัติอย่างไม่ย่อท้อ ๓) จิตตะ เอาใจใส่ไม่ทอดธุระในเรื่องนั้นๆ ด้วยการร่วมกันตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ๔) วิมังสา จะต้องทำงานนั้นต่อไป บันไดสู่ความสำเร็จสู่ประการที่กล่าวนี้ข้อสุดท้ายสำคัญสุดเพราะเป็นการพิจารณาร่วมกันติดตามผลงานที่ทำและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้นเพื่อรับผลประโยชน์ที่ได้จากการบริหารเพื่อความสำเร็จและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๓ แนวโน้มการบริหารงานงบประมาณสู่การปฏิบัติตามหลักพุทธบูรณาการ การบริหารจัดการเรื่องเงินมีความเสี่ยงสูงผู้บริหารจะต้องรู้และเข้าใจรวมถึงจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและแม่นยำกับกฎระเบียบ โดยผู้บริหารจะต้องมี การวางแผนงบประมาณ กำหนดผลผลิตและการคำนวณต้นทุน จัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง บริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ รายงานทางการเงินและผลดำเนินงาน บริหารสินทรัพย์ ตรวจสอบภายใน สถานศึกษาต้องมีฝ่ายรับผิดชอบในการตรวจสอบภายใน มีอิสระในการดำเนินงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน เน้นการตรวจสอบทางการเงินและผลโดยนำหลักการดำเนินงานการใช้ทรัพย์สินในพุทธศาสนานั้นได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สอยทรัพย์สิน เงินทองที่หามาได้ และในทางพุทธศาสนา ได้แก่ ทรัพย์สินสมบัติที่หามาได้ให้มาจัดสรร

ออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่ ๑) เลี้ยงตัว เลี้ยงมารดาบิดา บุตร ภรรยา และคนในปกครองทั้งหลายให้เป็นสุข ๒) บำรุงมิตรสหาย และผู้ร่วมกิจการงานให้เป็นสุข ๓) ใช้ปกป้องรักษาสวัสดิภาพ ทำตนให้มั่นคงปลอดภัยจากภัยอันตราย ๔) ทำพลี คือ สละเพื่อบำรุงและบูชา ๕ อย่าง ๕) อุปลัมภ์บำรุงพระสงฆ์มายึดเป็นแบบอย่างและนำมาปฏิบัติ

๓.๔ แนวโน้มการบริหารงานทั่วไปสู่การปฏิบัติตามหลักพุทธบูรณาการ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่างๆ โดยการจัดสภาพแวดล้อมในพุทธศาสนาประกอบด้วยสัปปายะ ๗ คือ สิ่งที่เหมาะสมกัน สิ่งที่เกิดขึ้น ช่วยสนับสนุนในการบำเพ็ญภาวนาให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่น ไม่เสื่อมถอย ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในองค์กร ได้แก่อาวาสสัปปายะ หมายถึง ที่อยู่ซึ่งเหมาะสมกัน เช่น ไม่พลุกพล่าน จอแจ โคจรสัปปายะ หมายถึง อาหาร ทางสัญจรสะดวก ไม่ใกล้ไม่ไกลเกินไป ภัตตสัปปายะ หมายถึง การพูดคุยที่เหมาะสม บุคคลสัปปายะ หมายถึง บุคคลที่ถูกต้องเหมาะสมกันมีความเป็นกัลยาณมิตร โภชนสัปปายะ หมายถึง อาหารที่เหมาะสมกัน เช่น ถูกกับร่างกาย เกื้อกูลต่อสุขภาพ อุตสัปปายะ หมายถึง ดินฟ้าอากาศธรรมชาติแวดล้อมที่เหมาะสมกัน เช่น ไม่หนาวเกินไป ไม่ร้อนเกินไป เป็นต้น อิริยาปถสัปปายะ หมายถึง อิริยาบถที่เหมาะสมกัน

การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติ ได้แก่ พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต การบริหารแบบมีส่วนร่วมมาบูรณาการร่วมกับหลักพุทธธรรม คือ หลักสาราณียธรรม ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือว่าเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี มีอยู่ ๖ ข้อ คือ กายกรรม อันประกอบด้วยเมตตา วชิกรรมอันประกอบด้วยเมตตา มโนกรรมอันประกอบด้วยเมตตา สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร สีสสามัญญตา คือ ความรักใคร่สามัคคี รักษาศีลอย่างเคร่งครัด และทัญญูสามัญญตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบ

๔. สรุปการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

๔.๑ การบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและรูปแบบการบริหารจัดการโดย การบริหารงานวิชาการ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยโดยการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก น้อมนำพระราชปณิธานและพระราชกระแสด้านการศึกษ พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวประวัติศาสตร์และสถาบันพระมหากษัตริย์ พัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อความโปร่งใสและสมานฉันท์ เช่น กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ยกระดับวิชาภาษาอังกฤษรองรับ Thailand ๔.๐ ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม

๔.๒ การบริหารงานบุคคล ตามแผนอัตรากำลัง พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยี

สารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๓ การบริหารงบประมาณ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา มีการการวางแผนงบประมาณ กำหนดผลผลิตและการคำนวณต้นทุน จัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง บริหารการเงินและการควบคุมงบประมาณ รายงานทางการเงินและผลดำเนินงาน บริหารสินทรัพย์ และตรวจสอบภายในเมื่อได้งบประมาณมาแล้วก็จัดสรรงบประมาณอย่างถูกต้อง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้นำทรัพยากรที่ถูกต้องและได้มาอย่างสุจริตไปบริหารจัดการ ๕ ส่วน ได้แก่ เลี้ยงตัว บำรุงมิตรสหาย รักษาสวัสดิภาพ ทำพลี และอุปถัมภ์พระสงฆ์

๔.๔ การบริหารงานทั่วไป ร่วมกับชุมชน มีแนวโน้มการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาสู่การปฏิบัติ ได้แก่ พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผลิต พัฒนาครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการ ของการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรม ได้แก่ สร้างความสามัคคี อนุเคราะห์ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ไม่รังแกทำร้ายผู้อื่น มีวาจาที่ดี สุภาพ อ่อนหวาน ไม่คิดมุ่งร้ายพยาบาท แบ่งปันไม่เอาัดเอาเปรียบกันและร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาและรับผลประโยชน์ร่วมกัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). **กระทรวงศึกษาธิการกับการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชมแข พงษ์เจริญ. (๒๕๕๔). **การพัฒนารูปแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (๒๕๕๒). **ภาวะผู้นำทางการเมือง**. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ๓๙ (๔) ธันวาคม.
- บำรุง สุขพรรณ. (๒๕๕๔). **การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์**. รายงานการวิจัย. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (๒๕๕๓). **บริหารองค์กรแนวพุทธเลือกธรรมะให้ตรงกับปัญหาฝ่าวิกฤต**. กรุงเทพมหานคร : หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ.
- พิสมัย แฝงนุเคราะห์ และคณะ. (๒๕๕๔). **การศึกษาของคณะสงฆ์กับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒**. รายงานการเสวนาทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๒๕๓๙). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (๒๕๕๖). **การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ศุภลักษณ์ เศษะพานิช. (๒๕๕๐). **การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๒๖). **สภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุภางค์ จันทวานิช. (๒๕๕๐). **วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย